

Enajsta šola v knjigarni

Programsko sodelovanje Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje
in Mladinske knjige - sodelovanje, ki traja

Doc. dr. Polona Kelava

Težave z branjem? Glavoboli? Utrujenost? Morda imate skotopični sindrom

Kdaj: torek, 3. oktober 2017, ob 11.00 uri

Kje: Mladinska knjiga, Knjigarna Konzorcij, Slovenska cesta 29, Ljubljana

Skotopični sindrom, ki ga danes po njegovi odkriteljici Helen Irlen pogosto imenujejo tudi Irlen sindrom, pomeni težave s procesiranjem vidnih informacij, ki lahko pomembno vplivajo na zmožnost, hitrost, gladkost in dolžino branja, lahko pa povzročajo tudi glavobole, slabost, utrujenost ...

Helen Irlen, ameriška psihologinja in raziskovalka, je v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja v raziskavi branja odraslih ugotovila, da se nekateri bralci umirijo, če se jim preko besedila položi obarvano prosojnico, predvsem pa berejo lažje. Kasneje je bilo z mnogimi raziskavami, tudi nevrološkimi, razloženo, kako natančno barve olajšajo procesiranje vidnih informacij. Od branja z barvnimi folijami do nastanka posebnih **barvnih očal**, ki pa so uporabna širše, ne le pri branju, je preteklo kar nekaj časa in doslej še ni bila odkrita nobena metoda, ki bi imela tako močan **takojšnji učinek na bralne zmožnosti vseh: otrok, dijakov, študentov in odraslih.**

Če se komu besedilo megli, se običajno odpravi k okulistu. Če je težava v očeh, je besedilo praviloma megleno ves čas enako. V kolikor se črke meglijo po določenem času branja, se premikajo po papirju na najrazličnejše načine, pa je težava drugod, v možganskih funkcijah vizualne zaznave. Nezmožnost branja lahko spremljajo napete, boleče ali pekoče oči, glavobol, razdražljivost, napetost v telesu, in to vse zaradi tega, ker so možgani obremenjeni zaradi nezmožnosti pravilne zaznave bele barve (npr. bele podlage besedila).

Možgane vznemirja svetloba, če iz celotnega barvnega spektra, ki sestavlja belo svetlobo, možgani vseh odtenkov ne obravnavajo enako. Tedaj pravimo, da je nekdo **občutljiv na svetlobo oz. natančneje, da ima skotopični oz. Irlen sindrom.** Ta sindrom ima 10 – 12 % oseb celotne populacije, tudi med nadarjenimi. Presojevalci skotopičnega sindroma, ki jih občasno usposablja na Inštitutu za disleksijo, so v veliko pomoč pri odkrivanju te težave, ki jo ima tudi približno tretjina oseb z disleksijo.

Učitelji, starši, stari starši, optiki, optometri in drugi, ki se seznanijo z vprašanjem skotopične občutljivosti na svetlobo, lahko pomagajo streti trd (bralni) oreh, a najboljši oreh, pravijo, je tisti najtrši.